

HELPAŇANSKÉ ZVESTI

ROČNÍK I.

ČÍSLO 2

JÚN 2011

Vážení občania,

projekt regenerácie obce Helpa financovaný z fondov EÚ rieši aj novú tvár námestia obce. Najväčší rozruch nastal okolo výrubu drevín na námestí obce. Po dvoch víchriciach v roku 2004, keď bol zničený les v národnom parku Nízke Tatry a v obci strhlo strechy, v cintoríne vyvrátilo pár stromov a niekoľko náhrobných kameňov, začali občania obce žiadať odstrániť na školskom vŕšku, na námestí obce a v cintoríne vzrastlé stromy z dôvodu, že pri ďalšej víchrici im pád týchto stromov môže spôsobiť škodu na majetku a v horšom prípade ujmu na zdraví alebo na živote. Poslanci OZ dôkladne rozoberali tento problém a prišli k uzávieru, že je potrebné tieto stromy odstrániť. Začali sme vybavovať potrebné povolenie a boli odstránené stromy na školskom vŕšku, pri obecnom úrade a v cintoríne. Víchrica, ktorá bola 6.6.2009 zoberala strechy z domov, zbúrala komíny, zničila hospodárske budovy v Agrohelpe a vyvrátila všetky stromy v cintoríne pri plote, ktoré sme nevyrezali. Vďaka správnej rozhodnutiu poslancov nevznikli škody v cintoríne, pretože stromy boli v predstihu troch mesiacov vyrúbané. Víchrica aj v tomto roku zničila stromy pred starou farou a pri pohostinstve Jonás. Vychýlila stromy na námestí a poškodila ich koreňovú sústavu. V roku 2007 poslanci rozhodli, že je potrebné dať vypracovať projekt na novú výsadbu stromov a kríkov na ulici Burkovaná, Školská a

na námestí obce. Na ulici Burkovaná boli navštívení všetci obyvatelia, ktorí s uvedeným projektom súhlasili. Projekt bol vypracovaný v roku 2008. Obecné zastupiteľstvo rozhodlo, že sa pokúsime na tento projekt získať finančné prostriedky z fondov EÚ, aby sme ušetrili prostriedky z rozpočtu obce na iné účely. Časť projektu Sadovníckych úprav obce Helpa bola začlenená do projektu Regenerácia obce Helpa, kde je riešené aj námestie obce. Záhradný architekt navrhol stromy s nízkou sadovníckou hodnotou (javory, jasene a smrek) z námestia obce odstrániť nánosové dreviny a na lipách urobiť výchovný rez. Týmto sa docieli, že sa zníži plocha, do ktorej sa môže vietor oprieť (pri kostole, na námestí, pri starej fare). Odborník, ktorý výchovné rezy na lipách vykonal, sa vyjadril, že na jaseňoch a javoroch, ktoré sa nachádzajú na námestí obce nemôže urobiť výchovný rez, pretože tieto stromy by po takom zásahu vyschli. Keď bola úprava námestia obce prenesená z výkresov do terénu, zistili sme, že tam kde sa nachádzajú jasene a javory má byť vybudovaný chodník. Z uvedeného dôvodu som o výrube drevín informoval poslancov OZ na zasadnutí dňa 8.4.2011. Vysvetlil som všetky okolnosti ako aj strach občanov, ktorí bývajú v okolí námestia o svoj majetok. Zdalo sa, že poslanci pochopili zložitosť situácie a výrub drevín na námestí schválili uznesením OZ č. 69/2011. Následne som na obvodnom úrade

vybavil povolenie a po nadobudnutí jeho právoplatnosti som dal odstrániť stromy na ľavej a pravej strane námestia, tam kde zasahovali do chodníka, aby mohli dokončiť práce na projekte Regenerácia obce Helpa. Následne som dostal od štyroch poslancov list /Fedorová, Oravkinová, Málík, Ďurajdová/, v ktorom ma žiadali o okamžité zastavenie výrubu stromov na námestí a súčasne ma obvinili, že som zneužil hektickú, vypätú situáciu, ktorá vznikla po búrlivom stretnutí s rómami a účelovo som im podsunul výrub drevín. Nič také som nemal v úmysle. Až po zameraní v teréne bolo vidno, ktoré stromy stoja v ceste výstavbe. V tomto období som obdržal žiadosť od pani Mašlárovej, ktorá je vlastníčkou rodinného domu na námestí, o výrub drevín, ktoré jej už roky ničia strechu a v prípade silného vetra jej môžu spôsobiť škodu na majetku. Vážení občania, na námestí budú vysadené nové stromčeky a kríky nižšieho vzrastu a pokiaľ by ste veľmi chceli, je možné vysadiť namiesto vyrúbaných stromov aj nové lipy, ktoré by sa v budúcnosti pravidelnými výchovnými rezmi udržiavali v prijateľnej výške a šírke tak, aby nemohli po dorastení spôsobiť škodu na majetku alebo na zdraví občanov. Verím, že túto situáciu pochopíte, že sa vám novo upravené priestory na námestí obce a na Školskej ulici budú páčiť a že ich budete využívať ako oddychovú zónu.

Jozef Fillo, starosta obce

Rozdelenie poslancov do obvodov

OZ v Helpe na svojom 3. zasadnutí dňa 30.3.2011 schválilo rozdelenie obce Helpa medzi jednotlivých poslancov obecného zastupiteľstva podľa ulíc na výkon poslancových mandátov a to nasledovne:

PhDr. Vladimír Babela

Ulice: Furmanská, Hronská, Krátka, Tichá, Mládežnícka, Hlavná po orientačné číslo 57

Bc. Mária Fedorová

Ulice: Za školou, Školská, Hviezdoslavova, Burkovaná, Hurbanova

Mgr. Rastislav Riapoš

Ulice: Jánošíkova, Murgašova, Pliczkova, Pri štadióne, Studničná, Alexyho, J. C. Hronského

Mgr. Mária Skladaná

Ulice: Pod Pustinou, Krížna, Mierová

Peter Hyriak

Ulice: Partizánska po poštu, Potočná, Rovná

Mgr. Andrea Oravkinová

Ulice: Záhradná, Štúrova, Strmá, Sama Chalupku, Furtačka

Mgr. Iveta Hyriaková

Ulice: Partizánska od pošty, Cintorínska

Milan Málík

Ulice: Čaneckého, Farská

Mgr. Monika Ďurajdová

Ulice: Hlavná od orientačného čísla 57 po stanicu, Mlynská

Spracovala: Mgr. Hyriaková Iveta

Detský folklórny festival KOLOVRÁTKO

Helpa sa pre svoju krásu, originalitu krojov a zvykov stala klenotom slovenského národopisu a zdrojom inšpirácie pre slovenských aj zahraničných umelcov.

Festival vznikol pred 12-timi rokmi zásluhou miestnych nadšencov p.

Jozefa Hyriaka, vtedajšieho riaditeľa ZŠ p. PaedDr. Pavla Simana v spolupráci s obcou Helpa. Ich cieľom bolo a zostalo doteraz obohacovanie miestnej kultúry, oživenie miestneho života a sprítomnenie v ňom hodnoty miestnej, regionálnej ale aj európskej

kultúry.

Tento ročník sa konal v dňoch 28. a 29. mája. Sobota patrila športovým súťažiam, ktorými sme sa zapojili do akcie Na kolesách proti rakovine. Víťaz súťaže – Tomáš Latinák bude reprezentovať našu obec na celoštátnej súťaži.

V nedeľnom programe sa divákovi predstavili detské folklórne súbory z Horehronia. Najväčšiu radosť organizátori majú z toho, že je umožnené našim deťom predviesť svoj talent pred mnohými divákmi na „doskách, ktoré znamenajú svet“. Aj tu sa vytvára jedna z príležitostí pre mladých účinkujúcich, aby získali odvahu, smelosť a presvedčenie na prezentáciu nášho kultúrneho dedičstva.

Hlavne to je hlavnou myšlienkou pre organizátorov Obce Helpa a Základnej školy v Helpe, a preto urobíme všetko, aby sa zorganizoval aj 13. ročník.

Podujatie poctili svojou návštevou aj poslanci NR SR Jaroslav Demian a Dušan Švantner.

MK

foto: Mgr. I. Hyriaková

Zo školských lavíc

Najprv by sme sa chceli poďakovať OÚ v Helpe a najmä páňovi starostovi za to, že tento školský rok je pre nás veľmi významný tým, že si ho vychutnáваме v zrenovovaných priestoroch školy. Nesmierne nás teší, že sa môžeme pohybovať a žiť v príjemnom a novom prostredí interiéru i exteriéru školy. Aj keď na začiatku školského roka sme si mysleli, že kolobeh prác neutíchne, čakalo nás milé prekvapenie. A dnes sme šťastní a vďační za vhodné pracovné prostredie.

Mesiac jún listuje v posledných stránkach školských učebníc, zaplňa žiakom známami posledné riadky v žiackych knižkách, aby onedlho mohol uzamknúť aj bránu školy. Robí plány na leto, aby si mohli žiaci oddýchnuť, nájsť čas navštíviť miesta, ktoré počas školského roka poznávali len prstom v učebnici.

Je čas obzrieť sa späť, zhodnotiť desať mesiacov školskej práce. Objaviť zmeny v očiach najmladších, ktorí v tomto

(Pokrač. na str. 2)

Zo školských lavíc

(Dokonč. zo str. 1)

školskom roku zasadli do školských lavíc po prvý raz a urobili v 1. triede najväčší kus práce. Spolu preluskali všetky písmenká abecedy, naučili sa ich čítať, napísať prvé slová, vety. Do matematickej písanky zvládli zaznačiť príklady, ba aj slovné úlohy. Nebolo vôbec ľahké pre nich pochopiť, prečo korytnačka nepatrí medzi oboživelníky, ale plazy. Osvojili si prvé anglické slová a mnoho činností, ktoré vďaka trpezlivej pani učiteľke zaradili do denného programu. A to všetko občas sprevádzala slzička a hnev na mamu, ktorá prváčikovi niečo do tašky nevložila alebo urobil zabudla. A všetkým tým, ktorých aj rodičia múdro viedli k plneniu svojich povinností, patrí **diplom za výsledky a ocenenie postupom do 2. ročníka.**

Vzdelávanie bolo náročné aj pre všetkých ostatných žiakov vo vyšších ročníkoch. Nie vždy im to išlo ľahko. Často pre denný počítačový režim nemali trpezlivosť rozmýšľať nad náročnými úlohami a upevňovať násobilku. Na rozprávky, poviedku, či román málokedy zostal čas a chuť. Treba pochváliť tých žiakov, ktorí neobišli obečnú knižnicu a nakukli do jej priestorov, aby objavili nové tituly kníh a tiež nepohrdli klasickou rozprávkou. Uznávanie patrí aj žiakom, ktorí slušné správanie preniesli so sebou aj medzi svojich kamarátov do školy, školskej jedálne, na námestie, do školskej záhrady. Všimli sme si, že vedeli ľudí pekne pozdraviť, ospravedlniť sa, správať sa ohľaduplne, konať presne tak, ako keď sú na očiach svojim rodičom či starým rodičom. Výchovno-vzdelávací program školy ponúkol žiakom pestrú školskú i mimoškolskú aktivitu, ktoré zmysluplne naplnili aj voľný čas detí. Beseda s lesníkom, vychádzky turistov a **Skautov** do okolia určite prispievajú k lepšiemu poznaniu našej horehronskej prírody. Rozumieť prírode sa priučili aj členovia rybárskeho krúžku. Svoju šikovnosť prejavili **na pretekoch v love rýb udicou** na vodnej nádrži v Závadke nad Hronom, kde medzi mladými rybármi bodovali a obsadili prvé 3 miesta (Adrián Mešťan, Martin Riapoš, Adam Riapoš.)

Helpiansky kraj, tanec a ľudové piesne Horehronia oživovali nielen členovia **DFS Helpanček**, ale aj súťažiaci speváci, ktorí sa zapojili do **súťaže Slávik Slovenska** a úspešne reprezentovali svoju školu v okresnom kole (Bibiana Hrončeková, Maroš Pribylina, Lucia Latináková za ZŠ Helpa, Dominika Klimková, Vladimíra Babelová, Veronika Skladaná za ZUŠ Helpa). V silnej konkurencii obstála Veronika Skladaná – 2. miesto, víťazný **Titul Slávika** v okresnom kole získala Vladimíra Babelová, pekne zaspievala aj v krajskom kole. Helpu spolu s Marošom Pribylinom reprezentovala aj na

Horehronskej valaške v Telgárte. Tam Vladka obsadila 2. miesto.

V recitačných súťažiach **Hviezdoslavov Kubín, Šaliarsky Matko** školu reprezentovali žiaci Samuel Skladaný, Martin Riapoš, Vladimíra Skladaná, Mária Batková, Michaela Tkáčiková, Svetlana Skladaná, Terézia Latináková. Do krajského kola postúpili: Samuel Skladaný, Vladimíra Skladaná, Mária Batková, Terézia Latináková. Úspechy dosiahli aj v súťaži **Jarunkovej jar v Šumiaci. Policajt, môj kamarát** bola súťaž, v ktorej žiaci prezentovali svoje vedomosti o predpisoch CP a zručnosti pri jazde na bicykli po prekážkovej dráhe. Naše družstvo v okresnom kole obsadilo 2.miesto. **Mali futbalisti** absolvovali turnaje v rámci jarnej súťaže organizovanej Oblastným futbalovým zväzom s názvom „Hľadáme futbalovú hviezdu“, kde sa v skupine G umiestnili na 3. mieste.

Žiaci 5. ročníka sa zapojili do **MOZ - 5. Výborná matematická** Michaela Pribylinová získala **1.miesto v okresnom kole a stala sa úspešnou riešiteľkou.** Darilo sa jej aj v **Matematickom Klokkanovi**, kde sa umiestnila na **1. mieste**, o ktoré sa delila s ďalšími 22 súťažiacimi s rovnakým počtom bodov v rámci Slovenska. **Vítazom okresnom kola Pytagoriády** sa stal Michal Filo (7. ročník), 4. miesto patrilo Michalovi Melkovi (5. ročník)

Úspešnou riešiteľkou školského kola matematickej olympiády sa stala aj žiačka 4. ročníka Anna Šulková. Výborné úspechy sme dosiahli aj v **obvodnom kole 45. ročníka biologickej olympiády kategórie D**, o ktoré sa zaslúžil náš vynikajúci žiak **Michal Filo**. Svojimi bohatými vedomosťami si vybojoval **1. miesto**. František Skladaný (6. ročník) sa v tejto súťaži umiestnil na 2. miesto.

Mária Poprovská z IX.B tr.získala v okresnom kole Olympiády zo slovenského jazyka pekne **6. miesto**.

To sú úspechy, ktoré všetkých potešili a urobili nám dobré meno.

V našej škole už tretí rok vychádza časopis, ktorí žiaci tvorili pracujúci v redakčnom krúžku nazvali **B O D K A**. Na jeho stránkach mladí redaktori prinášajú rozhovory so zaujímavými osobnosťami, informujú o aktivitách žiakov a učiteľov, venujú sa otázkam prevencie sociálno-patologických javov. Záujmy žiakov v oblasti výchovy a vzdelávania presadzujú v škole členovia voleného **Školského parlamentu**. Aktívne sa spolupodieľajú na riadení života školy.

Tento rok sa s našou školou opäť rozlúčia žiaci 9. ročníka, ktorí úspešne zvládli testovanie 2011, zapísali sa na stredné školy a chystajú sa urobiť do života prvý dôležitý krok. Na tejto ceste im prajeme veľa-veľa úspechov.

A všetkým žiakom prázdniny plné bohatých zážitkov

Mgr. Mária Bošelová, učiteľka ZŠ

Banskobystrický samosprávny kraj – Stredoslovenské osvetové stredisko
Banská Bystrica a obec Helpa Vás pozývajú na

HOREHRONSKÉ DNI SPEVU A TANCA V HELPE

46. ročník - 24. - 26. 6. 2011

Festival sa koná pod záštitou predsedu BBSK

PIATOK - 24. júna		19.30 h	
Amfiteáter		NA MUZEJE Program školských skupín a súborov. Účinkujú: Folklórna skupina z Hľepy; Samička zo Samička, Čerfaj z Nemeckej, Ulyria z Banskej Bystrice, Keľová ľudia z Polonky, Vianočníci z Vianosa nad Topľou a Tečnicki z Bratislavy. Príprava: Aneta Jägerová	
19.15 h	OTVORENIE 46. HŤADAT Účinkujú: Miestna spevničná skupina z Hľepy.	21.30 h	SELCE - TANCOVÝ NÁSTAVISM Svoľobná súťaž 18 a 40-tych rokov 20. storočia v podaní Slovenského ľudového umelckého kollektívu. Vstupné: 5 € /dospelí/ 3 € /deti/
19.30 h	ZLATÉ HUSLE Program osvetových/školných kapely z predškola Martinom Strážnikom.	NEDEĽA - 26. júna	
20.30 h	POSEDENIE PRI PETROLEJKE Program vianočnej kapely Konečnej. Účinkujú: LH Bukovinka z Bratislavy, Temperament Cimbál Orchester, Margely zo Samička, Janka Veronika, Veronika Ročaličková, Zuzana, Mária Trápková, Jan Čechovský, Ivan Vojtek, Buzlaci a Mikulci (ČR), Jan Jančok. Príprava: Jan Jančok	Námestie obce Helpa	
21.30 h	MLADOST POJANA Program jubilejných výtvarníckych folklórnych súborov Mladost (50+) v Banskej Bystrici a Pojana (50+) zo Zvolena. Príprava: Martin Ušák Vstupné: 3 € /dospelí/ 1 € /deti/	10.30 h TRADIČNÝ JARMOK - OBCE POD PANSKÝM DIELOM - PODKONICE - SELCE - SLOVENSKÁ LUPČA Prezentácia domáci ľudovej vedy a remesiel výtvarných predmetov, dobrotných výrobkov, bačovského rúdu, ľudových nástrojov, dobových písni, odboj, válnik, výroba keramiky, pracie a plekajúce, výtvarné tradičné odboj, tkanie, výroba povrazov, betanové, výtvarných kútikov. Zvláštny program: speváci , podkonice , veľári a plekajúci . Podkonice kúchle: vredobno obradové kúchle , podkonický guláš a zabielkové špeciality (ov, pasterice, bystrica, mlieko). Slovenská ľudovosť: ľudské guľky , slovenské trvanostky , košíky , otázky a odpovede . Hľepianska kuchyňa : ľudské guľky , gulyš , myši , pisoby a bryndzosa . Kráľovná ľudovej vedy: žem, ovčianka, tkanie, vianozné nádobky . Príprava: Magda Štiková, Aneta Štollová.	
SOBOTA - 25. júna		14.30 h ZÁVEREČNÝ PROGRAM 46. HŤADAT VHELPE Účinkujú: Tečnicki z Bratislavy, Vianočníci z Vianosa nad Topľou, Mladost z Bratislavy, Mjornia z Černejho Rádu, Breznany z Polonky a Telgárte z Hľepy. Príprava: Stanislav Maršák Vstupné: 3 € /dospelí/ 2 € /deti/	
Námestie obce Helpa		VÝSTAVA (piatok - nedeľa)	
11.00 h	TRADIČNÝ JARMOK - OBCE POD PANSKÝM DIELOM - PODKONICE - SELCE - SLOVENSKÁ LUPČA Prezentácia domáci ľudovej vedy a remesiel výtvarných predmetov, dobrotných výrobkov, bačovského rúdu, ľudových nástrojov, dobových písni, odboj, válnik, výroba keramiky, pracie a plekajúce, výtvarné tradičné odboj, tkanie, výroba povrazov, betanové, výtvarných kútikov. Zvláštny program: speváci , podkonice , veľári a plekajúci . Podkonice kúchle: vredobno obradové kúchle , podkonický guláš a zabielkové špeciality (ov, pasterice, bystrica, mlieko). Slovenská ľudovosť: ľudské guľky , slovenské trvanostky , košíky , otázky a odpovede . Hľepianska kuchyňa : ľudské guľky , gulyš , myši , pisoby a bryndzosa . Kráľovná ľudovej vedy: žem, ovčianka, tkanie, vianozné nádobky . Príprava: Magda Štiková, Aneta Štollová.	11.00 h POVÝŠTE BYSTRIČE Výstava prejavov ľudovej kultúry obcí pod Panským dielom (Baláže, Kynčová, Nemeš, Podkonice, Prácheň, Slovenská Ľupča a Spunya Dolná). Realizácia: Horehronskú múzeum Brezno Príprava: Iva Štrábová Otvorené od 9.00 do 18.00 h	
12.00 h	PRÍŠLI HOSTIA ZDARLEKA IZLEJKA Program folklórnych skupín, súborov, muzik a sólistov z rôznych regiónov Slovenska. Účinkujú: Kľučančanka z Kľučany, Buzlaci z Buzlaca, Čerfaj z Nemeckej, Podkonice z Podkonice, Slovenské koncertovanie D. Nedeľa z Enavy, Zračica zo Zračnice nad Hronom, Polčančanka z Veľkého Polčana, Hľepianska z Hľepy, Sertákovi Gavalieri z Veľkého Sertáka. Príprava: Martin Ušák	Informácie: Stredoslovenské osvetové stredisko v Banskej Bystrici: www.sosb.sk OČÚ Hľepa: www.helpa.sk	
Amfiteáter		Mediálna spoločnosť Rádio Regna Banská Bystrica Plata kultúrne podniky! Zmena programu vyhradená.	
18.00 h	V PODKONICACH POD VYSOKOU Program školských skupín Vysoká z Podkonice. Príprava: Marcella Čičová		
18.30 h	KEĎ VOJAKÉ NARUKOVOVAL Hudobno-ovocný program zameraný na tematiku vojny v slovenských ľudových piesňach. Účinkujú: Telgárte z Hľepy, Samička zo Samička, Breznany z Polonky, Hlota z Režovej, Poničan z Poniči, Trnka z Banskej Bystrice a Lubomír Tárata. Príprava: Alžbeta Lukáčová, Tatiana Štábová		

Z 3. zasadnutia obecného zastupiteľstva

Zasadnutie sa uskutočnilo 30. marca 2011 a hlavnými bodmi bolo schválenie rozpočtu obce na r. 2011, schválenie VZN č. 1/2011 o výške dotácií na prevádzku a mzdy na žiaka školských zariadení v Hľepe, schválenie pôžičky ako spoluúčast obce na spolufinancovaní ČOV a Regeneráciu obce i informácie o dopravnom značení v obci.

K navrhovanému rozpočtu boli podané kompletne informácie od ekonómky obce Andrey Tkáčikovej. Prebehla diskusia k navrhovanému rozpočtu, podrobne sa prebrali jednotlivé položky. Podielové dane sa menia a zatiaľ viac znižujú a bežné transfery nepostačujú na potreby obce pritom rozpočet musí byť minimálne vyrovnaný. Kým v minulých rokoch sa hospodáril o prebytkom a neboli úvery, v roku 2011 je to už bez prebytkov a budú sa brať a splácať úvery na investičné akcie, ktoré sa realizujú. Starosta P. Fillo informoval, že z hľadiska príjmov obce sú dôležité mesiace máj a jún. Ak bude výpadok, v júli sa bude musieť rozpočet prehodnotiť.

Do predloženého návrhu rozpočtu boli navrhnuté tri zmeny. Presun financií z plánovaného chodníka v amfiteátri na rekonštrukciu chodníka od Požiarikej zbrojnice ku kostolu vo výške 7 000 € navrhla poslankyňa Mária Fedorová. Presun 3 000 € z výdavkov samosprávy na športový klub navrhla poslankyňa Mária Skladaná a presun 2 000 € z výdavkov samosprávy pre potreby ZUŠ navrhla poslankyňa Andrea Oravkinová. Všetky návrhy boli obecným zastupiteľstvom schválené.

Po prerokovaní bolo schválené VZN č. 1/2011 o určení výšky dotácie na prevádzku a mzdy na 1 žiaka ZUŠ, MŠ a školského klubu detí so sídlom v Hľepe.

Starosta informoval o príprave na zobrať úveru - 5% spoluúčasti na financovanie ČOV nás vo výške 73 650 € a Regeneráciu obce vo výške 51 836 €. Poslanec Hyriak podal návrh na oslovenie viacerých bánk z hľadiska výhodnosti úveru.

Ďalej starosta informoval o plánovaných prechodoch pre chodcov na Hlavnej ulici pri železničnej stanici a pri Jednote v strede obce. Tieto môžu byť zriadené len vtedy, ak bude chodník z obidvoch strán cesty. Dopravné značenie ku kostolu zatiaľ nebude, treba dodržať stav ktorý je schválený dopravným inšpektorátom. Po ukončení Regenerácie obce bude v obci nové dopravné značenie, ktorého pasport je už spracovaný a schválený.

V rôznom poslankyňa Iveta Hyriaková navrhla rozdelenie poslancov do obvodov. Poslanec Milan Málík navrhol, aby pri výberových konaniach boli do komisie delegovaní aj poslanci a poslanec Peter Hyriak, aby sa poslanci zúčastňovali na kontrolných dňoch na realizovaných stavebných akciách. Poslankyňa Mária Fedorová predložila návrh na dotazník, boli prehodnotené a doplnené jednotlivé body. Všetky návrhy boli obecným zastupiteľstvom schválené.

Spracovala Mária Fedorová

Prosím vážených čitateľov Helpianskych zvestí č. 1. z marca 2011 o upresnenie a opravu obsahu článku na 2. strane: „Z 2. rokovania obecného zastupiteľstva“ v 6. odstavci a 3. vete takto:
...„Prebehla diskusia, v ktorej bolo upozornené na možné riziko výskytu žltáčky, iných chorôb a vší, nakoľko deti z niektorých rodín chodia do školy veľmi špinavé“....

Mária Fedorová, autorka článku

Na zamyslenie

Ospievaná naša Helpa, opradená prekrásnymi zvykmi, tradíciami, krásnymi krajmi, s pohostinnými pracovnými, slušnými ľuďmi, zocelenými tvrdým životom na Horehroní, V kraji, o ktorom sa v minulosti hovorilo, že „je tu začiatok vody a koniec chleba,“ k čomu sme aj v súčasnosti veľmi blízko. Nachádza sa v prostredí medzi národnými parkami Nízke Tatry a Muránska planina. Toto všetko sú veľké devízy aj v dnešnej uponáhlanej, hektickej dobe, plnej životných neistôt.

Radi u nás vítame návštevníkov a radi by sme ich privítali aj viac. Helpa ale nie sú len ľudia, domy, ulice, upravené priestory, záhrady a dvory. Helpa je aj náš chotár, naše okolie, naše životné prostredie. Prechádzka naším okolím vzbudzuje u návštevníka týchto častí rozpačité pocity, prekvapenie, možno aj smútok.

Prejdite sa od amfiteátra cez Holý vrch. Krásne vyhladky na široké okolie s panorámou majestátnych hrebeňov Veľkej vápenice, Priehybky, Helpianskej hole v masíve Nízkych Tatier. Z južnej strany romantické pohľady na Huddákov, Hájnicu či Ginduru až na Kráľovu hoľu. Všetko sú to nádherné pohľady, pasťva pre oči a liek pre dušu.

Ale z druhej strany smutné pohľady na najroznejší odpad pri prehrádzke nad potokom Krivula. Prístrešok zastávky na vyšnom konci obsypaný odpadom. Korunou nášho „vztáhu k prírode a životnému prostrediu“ je smetisko pri kameňolome s hrbami odpadu v igelitových taškách, vreciach, voľne naširoko porozsýpaných, množstvo fliaš, skla, črepov. Tento priestor by pritom mohol po vyčistení a malých úpravách byť zaujímavým oddychovým zákutím. Na školskom vŕšku kolkokrát môžete vidieť porozhadzované jogurty, obaly z jogur-

„Ako to u nás vyzerá... a ako ďalej?“

tov, rozdupané celé pomaranče, šupky z banánov a všeličo iné, čo vyvoláva smútok v očiach okoloidúceho. To ale nie je všetko. Čo tie pravidelne rozbité odpadové koše na námestí či pri autobusovej zastávke na Hlavnej ceste. Samotná kapitola je aj „krásne“ prostredie pri Skalke alebo okolie Hrona. Takýmito pohľadmi určite nepotešíme návštevníkov ani ich neoslovíme s tým, aby sa k nám vrátili a poslali k nám svojich známych. Žiaľ, toto je druhá strana našej obce a našej kultúry.

Zamyšľali ste sa niekedy, kto to upracuje? Kolkto nás to bude stáť zo spoločného obecného rozpočtu? Kolkto je týchto kontajnerov? Viete, že jeden kontajner takého odpadu nás stojí 350 € a za kontajnerov odpadu z divokých skládok je to spolu 2 450 €? Tieto peniaze z obecnej pokladne by sme mohli oveľa lepšie využiť pre rozvoj obce. Mohli by sme viac podporiť šport, spoločenské organizácie, propagáciu obce, opraviť nejaký chodník....V našej obci pritom funguje dobre zorganizované odpadové hospodárstvo. So zvyšovaním životnej úrovne a nášho konzumného spôsobu života narastá úmerne aj množstvo domáceho odpadu. Zodpovedná, kultivovaná rodina musí už vo svojom rozpočte rátať aj s výdavkami za jeho likvidáciu. Prítom rodina, ktorá triedi odpad, má iba malé

náklady na jeho likvidáciu. Tak prečo potom takýto problém?

Mali by sme každý prehodnotiť svoj vzťah k nášmu okoliu a prostrediu, chodiť doslova s otvorenými očami a zamyslieť sa, čo a ako bude ďalej. Z začiatku od seba, viesť k ochrane životného prostredia a nakladaniu s odpadom aj svoje deti a to vlastným príkladom aj rozhovormi s deťmi v rodinách. Zamyslime sa každý, kolkokrát sme sa s deťmi doma rozprávali o životnom prostredí, kde zahodiť papier z cukríka, cestovný lístok, kde dať krabičku z konzervy, keď je v prírode, či zjedol jogurt zo školskej

jedálne, a kde dal obal? Zamysleli sme sa niekedy, čo by sme mohli urobiť, aby sa to zmenilo? Nemuseli by sme potom hľadať výhovorky či ospravedlňovanie svojho správania tým, že „čže ja jeden, keď tí druhí to robia zle“. Keby každý robil tak, ako by bolo treba, nebolo by potom tých druhých, na ktorých by sme mohli poukazovať.

Takže, skúsme sa teraz znova zamyslieť ako ďalej a pomôžeme rozumným nakladaním s odpadom nášmu, už aj tak ťažko skúšanému životnému prostrediu.

text a foto: Mária Fedorová

Z etnografického zápisníka

POVERY (I. časť)

Sprevádzajú nás po celý život vo sférach osobného i verejného života, od narodenia, aj pred ním, celý život, aj po ňom. Dotýkajú sa každodennej činnosti človeka, každej oblasti. Niektoré rešpektujeme, niektoré obchádzame, nad niektorými sa iba pousmejeme. Na každej povere môže byť aj zrnko múdrosti či pravdy. Pretrvali generácie a sú medzi nami dodnes. Aj tí, ktorí sa poverám vysmieľajú, určite zažili aspoň raz v živote moment, keď boli ochotní pripustiť, že tá povera platí. Prehnane dôverčiví ľudia s vážnosťou tvrdia, že kolobeh života je daný a každá povera má reálny základ. Nech je to už akokoľvek, ponúkame vám niekoľko z nich, ktoré sa v Helpe trajú, prípadne používajú dodnes.

Výskum sme uskutočnili v rokoch 1971 – 72 v rámci diplomovej práce Helpa – vlastivedná monografia a zúčastnilo sa na ňom dvanásť osôb, z toho osem žien a štyria muži narodení v rokoch 1896 – 1940. Podarilo sa nám zozbierať vyše štyristo rôznych povier, ktoré nie sú uložené systematicky.

* Keď vidíme a dotkneme sa kominára, budeme mať šťastie * Keď chce hospodár, aby mu strom hojne rodil, prvé ovocie dáva zjesť mladšej žene, ktorá má deti a predpokladá sa, že ešte bude mať ďalšie * Zvítanie sa cez prah je podceňovaním toho druhého * Ak ťa svrbí ľavá dlaň, dostaneš peniaze * Poľovníka sa nemožno spýtať / pred odchodom na poľovačku / , kde ide, pretože potom nič nezastreľí * Aby sa oheň nešíril / požiari / , musí mladé nahé dievča / panna / prebehnúť po ulici, aby ho zastavila / na túto praktiku si spomínali aj najstarší pamätníci požiariu z 25. mája v roku 1906, nikto si nevedel spomenúť, či dievča to bolo, čo zastavilo oheň / * Ak ťa svrbí nos, dostaneš po ňom * Smeti v dome sa nesmú vymetať smerom k dverám, aby sa nevymietlo šťastie * Večer sa z domu nesmú vynášať smeti, pretože sa vynesie pokojná noc * V piatok sa nesmú chlapi strihať a holiť, aby ich nebolela hlava, / táto činnosť sa odjakživa vykonávala vždy v sobotu, / strihanie / a v nedeľu / holenie, / pred odchodom do kostola, prípadne v dňoch Leva a Panny podľa lunárneho kalendára / * Deti sa nesmú prekračovať, pretože prestanú rásť *

Mgr. J. Pupiš

ilustr. foto: M. Latináková

115. výročie narodenia Jozefa Cígera Hronského

V našej základnej škole 6. apríla 2011 uskutočnil Miestny odbor Matice slovenskej v Helpe besedu, ktorej sa zúčastnili žiaci základnej školy aj členovia miestnej MO MS. Bola venovaná spisovateľovi Jozefovi Cígerovi – Hronskému, ktorý navštevoval Helpu a čerpal tu námety na svoju literárnu činnosť. Z nášho prostredia napísal román Jozef Mak a spracoval krásne Brondove rozprávky.

Zaujímavé rozprávanie o spisovateľovi a spomienky na jeho pôsobenie v Helpe sprostredkovala účastníkom jeho neter pani Mária Maculová. Beseda bola obohatená o premietanie zaujímavého dokumentu o živote a práci spisovateľa.

M. Fedorová

Pozvanie pre tých, ktorí sa chcú pridať

Naše Helpianske zvesti vznikli pre lepšiu informovanosť občanov o dianí v obci a pre propagáciu našej obce. Chceme, aby boli pre Vás zaujímavé a aby to neboli zvesti iba redakčnej rady. Budeme preto radi, keď svoje poznatky, nápady a príspevky do Helpianskyh zvestí budete posielat aj Vy, občania Helpy, spoločenské organizácie ale aj priaznivci našej obce. Môžete tak robiť buď písomne na adresu Obecného úradu v Helpe, s označením Helpianske zvesti alebo e-mailom na adresu maria.fedorova@helpa.sk

Milí spoluobčania!
V marci tohto roku spolu s historicky prvým vydaním Helpianskych zvestí Vám bola doručená anketa, z ktorej sme chceli zistiť, čo Vás, spoluobčanov, najviac zaujíma a čo sú Vaše priority. Obecné zastupiteľstvo sa Vám preto chce poďakovať za všetky vrátené ankety a za Vaše cenné pripomienky aj návrhy. Na najbližšom zasadnutí s nimi bude oboznámený pán starosta obecného úradu.

Mrzí ma len to (a myslím, že tu hovorím za všetkých poslancov), že z celkovej počtu 700 hárkov sa nám vrátilo 205 kusov, čo je necelých 30%. Nechce sa mi veriť, že zvyšných takmer 500 ľudí, resp. domácností sa nemá alebo nechce k daniu v obci vyjadriť. Nebuďte potom nahnevaní alebo sklamaní nad výsledkom tejto ankety. Možnosť vyjadriť sa dostal každý z Vás. Taktiež sa chcem poďakovať horlivým občanom (alebo občanovi??), ktorí si neváhali anketu viackrát prefotiť v snahe dosiahnuť svoj cieľ. Nuž, nech už ste koľko, poďakoval sa Vám to. Ako bolo v ankete zdôraznené, jednotlivé projekty budú zrealizované

ANKETA

podľa stavu financií v obci. Preto nebudte sklamaní, ak niektoré projekty budú „preskočené“. Vrátime sa k nim hneď, ako ich bude možné z finančného hľadiska uskutočniť. Niektoré body ankety sa už plnia, napr. oprava cesty a potoka na ulici Tichá alebo vyriešenie dopravy na Hlavnej ceste pri COOP Jednota. Na kamerový systém obce bol vypracovaný projekt pracovníkmi obecného úradu, na ktorý boli schválené financie. Nie všetko sa však dá vyriešiť hneď a zaraz, preto Vás, milí spoluobčania, prosíme o trpezlivosť a zároveň o podporu pri naplňaní týchto projektov.

Anketa bola spracovaná podľa poradia, ktoré ste určili jednotlivým návrhom, čiže návrh, ktorému ste priradili najviac č.1 je na prvom mieste, návrh, ktorý mal najviac č.2 na druhom atď. Ankety, kde ste k jednotlivým návrhom nepriradili čísla, a teda poradie, v akom by sa mali realizovať, boli považované za neplatné. Do ankety sme tiež zaradili Vaše návrhy.

Počet vytlačených ankiet:	700
Počet odovzdaných ankiet:	205
Počet neplatných ankiet:	31

Poradie návrhov:

- Osadiť obrubníky na ulici Krížna, Čaneckého a Partizánska /od námestia po Vyšný koniec/ 42b
- Zrealizovať vybudovanie domu dôchodcov 24b
- Vybudovať železničnú zastávku pri Skalke 21b
- Vybudovať oporný múr na ulici Hronská s napojením na Hlavnú cestu 17b
- Dokončiť chodník na Hlavnej ceste z obidvoch strán obce 15b
- Vybudovať kultúrny dom, viac kultúry a divadla 11b
- Vybudovať kamerový systém obce 10b
- Redukcia zamestnancov Obecného úradu v Helpe 9b
- Upraviť priestory na šk. vŕšku v budove Ramexu na spoločenské (a kultúrne) 9b
- Vyriešiť odpad v dedine a v okolí Hrona - využiť pracovníkov VPP a nezamestnaných 7b
- Vyriešenie rómskej otázky – prístahovalec, zničený dom za cintorínom 6b
- Viacúčelové využitie amfiteátra počas roka (koncerty, letné kino, ...) 5b
- Dorobiť madlo na schody ku kostolu 5b
- Opraviť fasády a strechu budov na šk. vŕšku 4b
- Opraviť cesty v celej dedine 4b
- Využiť obecné auto na prepravu občanov (miestna doprava) 4b
- Vyriešiť problémy s povrchovou/dažďovou vodou 4b
- Zrušenie prevádzky OBK na začiatku obce 4b
- Dobudovať schody ku kostolu už od námestia obce 3b
- Zatraktívniť športový štadión (oplotenie, cesty, kurt, detský kútik,...) 3b
- Osvetlenie Vyšného konca /ulica Partizánska – Jarmočísko) 3b
- Vybudovanie cyklotrás 2b
- Vybudovať autobusovú zastávku smer Pohorelá, skrásliť prostredie okolo AZ smer Brezno 2b
- Vyriešiť správanie niektorých pracovníkov Obecného úradu 2b
- Vyriešiť dopravu pri predajni COOP Jednota na Hlavnej ceste 2b
- Vybudovať detské ihrisko 1b
- Zriadiť gynekologickú ambulanciu 1b
- Zriadiť Helpiansky dom – múzeum dediny 1b
- Dorobiť chodníky po cintoríne 1b
- Upraviť potok Teplica na ulici Tichá 1b
- Vyriešiť problém s túlavými psami 1b
- Vytvoriť združenie Mikroregión Helpianske Podolie 1b
- Zbúrať WC na amfiteátri 1b

Mgr. Mária Skladaná

Exhibičný futbalový zápas

Kedy: **Dňa 24.6.2011 o 16:00 hod.**

Kde: **futbalový štadión ŠK Helpa**

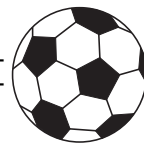
Čo: **Exhibičný futbalový zápas medzi bývalými reprezentantmi SR , bývalými hráčmi Slovana Bratislava ako aj osobnosťami slovenského futbalu a mužstvom „Výberu Helpy“**

Vstup: **zdarma**

Kto: **Molnár Ladislav, Fišan Stanislav- brankár, Pecko Ladislav, Kinder Vladimír, Glonek Miloš, Maixner Štefan, Obšitník Martin, Majoroš Jozef, Semenik Robert, Rusnák Štefan, Tittel Dušan, Krištofik Ondrej, Horňák Zsolt, Karol Dobiáš, Ján Berger, Šimon Július, Haspra Ján, Moravčík Ľubomír, Petráš Ladislav, Galis Dušan a ďalší hostia...**

V kultúrnom programe Vás pobaví – Berco Balogh

Uvádza: **Štefan Skrúcaný**

ŠPORTOVINY

Dňa 28.5. 2011 sa v Brezne konal Športový euro deň. V nohejbalovom turnaji vyhralo družstvo z Helpy. Radosť z víťazstva je o to väčšia, keďže víťazný tím tvorili len dvaja hráči – Mikuláš Kukuľa a Michal Skladaný. Gratulujeme!

Dňa 17.04.2011 sa konalo výročné zasadnutie športového klubu, ktoré viedol jeho predseda p. Jaroslav Baťko. Cieľom stretnutia bolo zhodnotenie aktivít jednotlivých oddielov ŠK Helpy, financovanie, začlenenie žien do ŠK a plánované aktivity na rok 2011. Ďalšia schôdza ŠK sa uskutoční v septembri 2011.

Dňa 13.5. 2011 sa v penzióne Majk konala prednáška o zdravom stravovaní a zelených potravinách, ktorá bola zorganizovaná Klubom aktívnych žien a je súčasťou mini grantového projektu „Krása duše a tela“. V rámci tohto projektu sa budú ko-

nať aj ďalšie podujatia a prednášky, o ktorých Vás budeme informovať prostredníctvom miestneho rozhlasu.

Dňa 6.8.2011 sa uskutoční každoročný výstup na Veľký Bok, na ktorý Vás srdečne pozývame. Podrobnosti nájdete na oficiálnej stránke Helpy.

Pravidelné športové aktivity v obci Helpa

Penzión Majk – 19.30hod každý pondelok „Latino Dance“, hodina a pol tancovania latinsko-amerických tancov (čača, samba, salsa, jive atd)

Penzión Majk – 18.30hod utorok a štvrtky „Zumba“

Telocvičňa ZŠ – 18.00hod pondelok „Cvičenie s lvkou“, cviky na osteoporózu, potrebné je priniesť si karimatku

Mgr. Mária Skladaná

Z HELPIANSKEHO ŠPORTU

Akí sme fanúšikovia...

Naposledy, keď som bola na futbalovom zápase v Helpe, všimla som si, že na futbal chodí celkom pekný počet ľudí. A nielen mužov, ktorí sú stálymi fanúšikmi helpianskeho futbalu, ale aj rodičov našich futbalistov, ich príbuzných či známych. A početná dámska populácia. Kým väčšina ľudí príde futbalistov podporiť, nájdu sa aj takí, ktorí sú, ako to ja nazývam, „učení tréneri“. Brankár nevie chytať, veď pustil takú ľahkú loptu!!! Čo stváral ten obranca??? To bol jeho gól!!! Ten útočník vôbec nevie hrať, veď nevie poriadne ani trafiť loptu!!! Prečo tréner nepostavil tohto ale iného hráča?...

A k tomu nadávky každého druhu. Veď to predsa k futbalu patrí, nie?! Kým u divákov, ktorí možno v minulosti hrávali futbal, prípadne stále okolo futbalu pracujú, mi to vôbec nevádi, zaráža ma však, koľko mladých chlapcov a chlapov príde v nedeľu na futbal kvôli tomu, aby si na futbalistov zanaďavali. Čo ste preto spravili Vy, ktorí každú druhú nedeľu s pivom v ruke pokríkujete vybrané slová (mimochodom pred ženami a malými deťmi), aby v Helpe futbal rástol a neupadal? Kde ste boli, keď sa robil nábor do futbalového tímu, keď sa aj hráči samotní chodili doslova vyprosovať z domu do domu, aby mal kto hrať?! Kto Vám dáva právo kritizovať a hodnotiť, keď Vy sami nie ste ochotní priložiť ruku k dielu?! Koľko z Vás by sa mohlo zjaviť každú stredu a piatok na futbalovom tréningu, ale výhovoriek prečo tak neurobiť je viac, než vôľa hrať?!

Samozrejme, že sú zápasy, na ktoré sa nedá pozerat. Súhlasím, sú aj také, keď sa človek chce zvrtnúť na podpätku a vypadnúť zo štadióna. To však neznamená, že sa hráči nesnažia vydať zo seba maximum. Bojujeme o záchranu, preto si myslím, že podobné inektívny voči hráčom zo strany tzv. fanúšikov určite nepomôžu. (Tým nechcem uraziť skutočných fanúšikov, ktorí sú ochotní správať sa aj na zápasy mimo Helpy.) Preto pri najbližšom povzbudzovaní na ihrisku by sme si mohli uvedomiť, že máme, spolu s hráčmi a trénermi, spoločný cieľ. Alebo nie?

Evidencia obyvateľstva marec-máj 2011

	Spolu	Muži	Ženy
Narodených	7	7	-
Zomrelých	-8	-5	-3
Prihlásených	2	1	1
Odhlásených	2	-1	-1

Počet obyvateľov k 31.5.2011 - 2769

Sobaše

V máji 2011 - 3 sobaše (1 v Helpe a 2 mimo obce)